

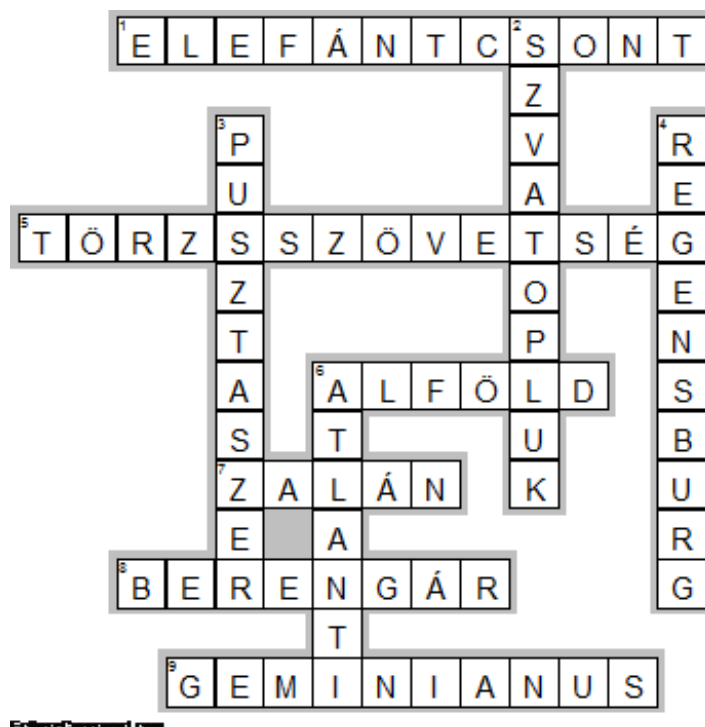
Értékelési útmutató

A feladatok legkisebb, önállóan értékelhető részeit, az itemeket a magyar ábécé kisbetűivel jelöltük (kivétel a keresztrejtvény). Az itemek már nem bonthatók fel részteljesítményekre, ezért azok már csak kétféleképpen minősíthetők: a tanuló megoldotta, vagyis az item megoldása jó (1 pont), illetve a tanuló nem oldotta meg, hiányos, vagyis az item megoldása nem jó (0 pont). Ha a tanuló megoldása nem egyezik meg teljesen az értékelési útmutatóban megadott válaszokkal, az eddig bevált gyakorlat szerint az igazolható jó válasz is pontot ér.

Ha egy feladat meghatározza a válasz elvárt elemeinek számát, és a tanuló ennél többet jelöl meg, akkor a megoldás sorrendjében kell értékelné. Ha a tanuló az összes válaszlehetőséget megjelöli, nem kaphat pontot.

1. feladat

10 pont

2. feladat

8 pont

- Egyiptom vagy Egyiptomi Birodalom vagy az egyiptomi állam
- Kr. e. 28-23. század vagy i. e. 28-23. század
- saduf
- demotikus (esetleg népi)
- vas
- B Csak a helyesen bekarikázott jelölés fogadható el!
- Igaz Csak a helyesen aláhúzott válasz fogadható el!
- Igaz Csak a helyesen aláhúzott válasz fogadható el!

3. feladat

9 pont

- Actium
- Szicília
- Aquincum
- Mekka
- Savaria esetleg Szombathely
- Velence
- Verdun
- Olümposz
- Jeruzsálem

Csak megfelelő helyesírással írt tulajdonnév fogadható el.

4. feladat**14 pont**

- a) X Cornelia
- b) 1. Rodosz
- c) 2. aedilis
- d) X talentum
- e) 2. Cicero
- f) 2. Hispania
- g) X Cato
- h) X Gallia
- i) 1. Rubicon
- j) 1. Pompeius
- k) 2. parthusok elleni háborúban
- l) 2. Hellász
- m) 1. Pompeius hadserege nagyobb volt.
- n) X 56

*Csak a helyesen bekarikázott szám vagy X jel fogadható el.***5. feladat****10 pont**

- a) Róma vagy Római Birodalom
- b) köztársaság
- c) Hamis *Csak a helyesen aláhúzott válasz fogadható el!*
- d) C *Csak a helyesen bekarikázott jelölés fogadható el!*
- e) Kr. e. 48 vagy i. e. 48
- f) Lepidus
- g) Sulla
- h) Antonius
- i) Pompeius
- j) Marius

6. feladat**8 pont**

- a) szabad ember
- b) ölessék meg
- c) avelum
- d) három évig
- e) apját
- f) csontját
- g) gramm
- h) Hammurapi

*Csak a helyes válasz aláhúzása fogadható el!***7. feladat****12 pont**

A szöveg száma	Név betűjele	A század betűjele	Helyszín betűjele	Kapcsolódó fogalom
1.	a) C	b) F	c) L	d) M
2.	e) D	f) E	g) I	h) N
3.	i) A	j) H	k) J	l) O

8. feladat**9 pont**

- a) Frank Birodalom vagy Frank Királyság vagy Frank Császárság esetleg frank állam
 b) I. Ottó vagy Nagy Ottó vagy Ottó
 c) Kis Pippin vagy III. Pippin

Egyéb névváltozatok (pl. Pipin, Pippinus stb.) is elfogadhatók.

- d) Longobárd Királyság esetleg Langobárd Királyság
 e) 800-ban.
 f) bencés vagy Szent Benedek-rend
 g) 1054-ben.
 h) Szent Péter vagy Péter apostol esetleg Péter
 i) Constantinus vagy Nagy Constantinus vagy Nagy Konstantin

9. feladat**10 pont**

Állítás	Igaz	Hamis
a) A zsákmányoló életmód meghatározó eleme az állattartás.		X
b) A Nílus Felső-Egyiptomban torkollott a Földközi-tengerbe.		X
c) Az idő mérése (pl. 60 perc 1 óra) már az ókori civilizációkban ismertté vált.	X	
d) Róma hagyomány szerinti alapítása korábban volt az első feljegyzett görög olimpiánál.		X
e) A ptolemaioszi világkép értelmében a Föld mozdulatlan.	X	
f) Justinianus időszakában Afrika egyes részei a Bizánci Birodalomhoz tartoztak.	X	
g) III. Henrik német-római császár volt VII. Gergely pápa ellenfele.		X
h) A 325-ben összehívott első keresztény zsinat már eretneknek bélyegzett egyes tanokat.	X	
i) A Pécs környékén lezajlott csatában István győzelmet aratott Koppány felett 997-ben.		X
j) A tihanyi apátság alapítólevelében szerepelnek magyar szavak.	X	

Felhasznált források a tesztfeladatoknál**1. feladat**

Alkalmazás a keresztrejtvénynél URL: <https://www.eclipsecrossword.com/> (2020. 01. 04.)

2. feladat

Az ábra (Az ókori Egyiptom korszakai) származási helye – eredetiben színes.

Száray Miklós (2013): *Történelem 9.* Eszterházy Károly Egyetem (Nemzedékek Tudása Tankönyvkiadó Zrt.), Eger. p. 12.

5. feladat

Az ábra (Politikai küzdelmek a hatalomért) származási helye – eredetiben színes.

Száray Miklós (2013): *Történelem 9.* Eszterházy Károly Egyetem (Nemzedékek Tudása Tankönyvkiadó Zrt.), Eger. p. 83.

7. feladat**1. szöveg**

Tarján M. Tamás (2020): *A milánói ediktum kiadása.* Rubicon online. URL: <https://bit.ly/2txNRdX> (2020. 01. 04.)

2. szöveg

Biblia: *Az apostolok cselekedetei.* 9, 21 és 9, 22. Arcanum honlap. URL: <https://bit.ly/2sLPMf6> (2020. 01. 04.)

3. szöveg

Ezer év törvényei. Szent István király dekrétomainak második könyve, 17. fejezet. URL: <https://bit.ly/36qxUVw> (2020. 01. 04.)

8. feladat

Az ábra (A Pápai Állam létrejötte) származási helye – eredetiben színes.

Száray Miklós (2013): *Történelem 9.* Eszterházy Károly Egyetem (Nemzedékek Tudása Tankönyvkiadó Zrt.), Eger. p. 120.

10. feladat**10 pont**

Esszé

Az érettségi értékelési szempontjait kell alkalmazni az alábbi pontozással. **Figyelembe kell venni, hogy a tanulók az esszéírást még tanulják! Minden helyes válasz értékelendő a táblázat pontmegosztása alapján.**

Értékelési szempontok	Pontszám
Feladatmegértés	1
Tájékozódás térben és időben	1
Kommunikáció	1
Szaknyelv alkalmazása	1
Ismeretszerzés, a források használata és következtetések levonása	3
Eseményeket alakító tényezők feltárása, kritikai és problémaközpontú gondolkodás	3

Feladatmegértés

A tanuló a feladat utasításának megfelelően összefoglalja az iszlám vallás kialakulására és terjedésére vonatkozó következtetéseit, ismereteit. Egyéb kérdéseket legfeljebb a forrásokból következtetve érint. (1 pont)

Ha a feladatmegértés 0 pont, akkor az egész esszé 0 pontos.

Tájékozódás térben és időben

Az esszében megemlíti a tanuló: témája az Arab-félszigethez kapcsolódik vagy említi Mekka vagy Medina szerepét (tér); Az iszlám kialakulása a 7. századhoz kapcsolódik vagy említi konkrét évszámot (622) (idő).

Az 1 pont akkor jár, ha minden szempontra kitér.

Kommunikáció

Bekezdésekkel szerkesztett, logikus gondolatmenet, megfelelő a nyelvhelyesség és nincs durva helyesírási hiba. Legfeljebb 2-3 hiba lehet a helyesírásban. (1 pont)

Szaknyelv alkalmazása

A tanuló használja a témához tartozó konkrét és elvont fogalmakat (pl. iszlám, keresztény és zsidó vallás, hidzsra, monoteizmus, ramadán, Korán, kalifa, próféta, dzsihád stb.). (1 pont)

Legalább 4 fogalmat használ.

Ismeretszerzés, a források használata és következtetések levonása

A tanuló 3 elemre utal a forrásokat használva a témához tartozóan (3 pont): pl.

- az iszlám vallás gyökerei kapcsolódnak a keresztény és zsidó valláshoz (pl. Mózes, Jézust prófétaként ismerik el);
- az iszlám vallás Mohamedet ismeri el utolsó prófétaként, istenük Allah, az egyetlen, azaz egyistenhívő vallás;
- az iszlám szent könyve a Korán;
- az iszlám vallás támogatja a hitük terjesztését, aki nem e vallás híve a Korán értelmezése szerint hitetlen;
- az iszlám hit terjesztőire jutalom vár a túlvilágon.

Eseményeket alakító tényezők feltárása, kritikai és problémaközpontú gondolkodás

A tanuló 3 elemre utal a témához tartozóan (3 pont): pl.

- az iszlám szó engedelmességet jelent, Allah akaratába való belenyugvást/Allah akaratában való megnyugvást/Allah akaratának elfogadását;
- Mohamed alapította, a vallási központ Mekka lett; kialakulnak a főbb irányzatai (szunniták, síiták);
- a Korán a mohamedánok vallási életét szabályozza, de alapja a bíraskodásnak is;
- a vallás öt alappillére: hit Allahban és az ő prófétájában, Mohamedben; napi ötszöri ima Mekka felé fordulva (említheti ehhez kapcsolódóan a versenyző a mecsetek, dzsámik, minaretek szerepét); a ramadan havi böjt betartása; alamizsnaosztás, adakozás a rászorulóknak részére; mekkai zarándoklat legalább egyszer a hívő életében (ehhez kapcsolódik a Kába-kő tisztelete);
- hirdeti az iszlám a vallás érdekében vívott szent háborút, a dzsihád, ami hozzájárult az iszlám terjedéséhez (kitérhet a versenyző a dzsihád értelmezésére is: egyesek békés térítésként, mások erőszakos harcra értelmezik).